

Tallennustyönjako Suomessa: rakenne ja tämän hetkinen tilanne

Teemu Ahola

Digitaaliset kokoelmat - Avoimempi Pohjola -seminaari

10.2.2016

Suomen kansallismuseo

Valtakunnallinen tallennustyönjako: tausta ja tarkoitus

- ▶ Valtakunnallinen tallennustyönjako on luotu yhteistyössä museoiden kanssa vuonna 2012
- ▶ Tallennustyönjako määrittää museoiden välistä työnjakoa yhteiskunnan ja kulttuurin keskeisten teemojen tallennuksessa
- ▶ Tallennustyönjaon avulla luodaan kokonaiskuvaa siitä, mitä suomalaiset museot tallentavat kokoelmiinsa
- ▶ Tallennustyönjaon avulla on mahdollista vähentää päällekkäiskartuntaa ja toisaalta löytää teemoja, joita kukaan ei tallenna kokoelmiinsa
- ▶ Tallennustyönjako tarjoaa tietoa mahdollisten kokoelmasiirtojen ja poistojen avuksi
- ▶ Tallennustyönjako jakaantuu seitsemään aihealueeseen, joiden sisällön tallennustehtävät muodostavat
- ▶ Tallennustyönjaon ytimessä ovat tallennustehtävät, jotka määrittävät mitä museot tallentavat kokoelmiinsa. Museot ottavat valtakunnallisen vastuun tallennustehtäviensä mukaisten teemojen tallentamisesta

Valtakunnallisen tallennustyönjaon aihealueet

1. Ihminen ja luonto (*Människan och natur*)
2. Yksilö, yhteisö ja julkinen elämä (*Individ, samfund och offentlig liv*)
3. Arki (*Vardag*)
4. Tuotanto, palvelut ja työelämä (*Produktion, service och arbetsliv*)
5. Viestintä, liikenne ja matkailu (*Kommunikation, trafik och turism*)
6. Koulutus, taide, korkeakulttuuri ja urheilu (*Bildning, konst, kultur och sport*)
7. Trendit, vaikuttajat ja käännekohdat (*Trender, vändpunkter och personer med inflytande*)

Valtakunnallisen tallennustyönjaon kehittäminen

- ▶ Tallennustyönjakomalli ei ole valmis tai muuttumaton kokonaisuus
- ▶ Museoiden toimintaa muuttuu ja kehittyy, samoin maailma ympärillämme on muutoksessa
- ▶ Museoille on varattu vuosittain aikajakso, jolloin ne voivat ehdottaa muutoksia omiin tallennustehtäviinsä.
- ▶ Päivitetty tallennustyönjakomalli julkaistaan vuosittain TAKO:n kevätseminaarissa
- ▶ Tallennustyönjakomallia ja siihen liittyviä aineistoja julkaistaan ainoastaan sähköisessä muodossa. Siten pyritään välttämään vanhentuneen aineiston jakaminen
- ▶ Tallennustyönjakomateriaali löytyy verkosta:
<http://tako.nba.fi/tallennustyonjako>

Tallennustyönjakomallin 3. päivitys

- ▶ Nyt julkistettava päivitys on järjestyksessään kolmas.
- ▶ Vuonna 2016 tallennustyönjaon piirissä on yhteensä 93 ammatillisesti hoidettua museota ympäri Suomen. Joukossa on sekä kulttuurihistoriallisia että taidemuseoita
- ▶ Tallennustyönjakomalli sisältää kaikkiaan 416 yksittäistä tallennustehtävää
- ▶ Tallennustyönjaon kolmas päivitys oli varsin maltillinen. Kyseessä oli lähinnä museoiden tekemää hienosäätöä omiin kokonaisuuksiinsa liittyen
- ▶ Poikkeuksena Museoviraston Kuvapalvelut, joka tuli tallennustyönjaon piiriin omilla tallennustehtävillään
- ▶ Päivityksen tiedot on koottu verkosta löytyvään muutoslokiin:
<http://tako.nba.fi/tallennustyonjako/muutosloki>

Tallennustyönjaon raportointi

- ▶ Tallennustyönjakomallin yksi keskeinen osa-alue on tallennustoiminnan raportointi
- ▶ Ilman raportointia museot eivät pääse tutustumaan siihen, mitä aineistoja työnjaon myötä museoiden kokoelmiin tallentuu
- ▶ Raportointi on tallennustyönjakomallin konkreettinen ilmentymä
- ▶ Museot raportoivat kerran vuodessa tallennustyönjaon piirissä tekemästään tallennustoiminnasta. Raportointia koskeva periodi on edellinen kalenterivuosi
- ▶ Raportointiajanjakso on keväällä, raportin tulokset julkistetaan TAKO:n kevätseminaarissa seuraavan vuoden alussa
- ▶ Ensimmäinen raportointikierros järjestettiin keväällä 2015 ja nyt julkistetaan tuon raportoinnin tulokset

Tallennustyönjakoraportti vuoden 2015 tallennustoiminnasta

- ▶ Yhteensä 73 museota raportoi tallennustoiminnastaan
- ▶ Yksittäisiä tallennustehtäviä raportoitin kaikkiaan 263 kappaletta
- ▶ Mikäli museon tiettyyn tallennustehtävään ei kohdistunut vuoden aikana kartuntaa, ei kyseistä tehtävää myöskään raportoitu
- ▶ Ensimmäinen raportointikerta oli haasteellinen sekä TAKO:lle että mukana oleville museoille
- ▶ Tallennustyönjakomalli on laaja ja monipolvinen kokonaisuus.
 - ▶ Miten luoda mahdollisimman helppo, toimiva ja yksinkertainen raportointiväline?
 - ▶ Ohjeistus raportoijille toinen tärkeä ydinkysymys
- ▶ Raportointivälineeksi valikoitui tarkoitusta varten räätälöity sähköinen Webropol-lomake
- ▶ Raportointi onnistui tekniikan osalta kohtuullisen hyvin. Vielä jäi kuitenkin kehitettävää/ pohdittavaa sekä lomakkeen että ohjeistuksen osalta
- ▶ Suuri kiitos museoille hyvin hoidetusta raportoinnista! Raportoijat olivat ymmärtäneet raportoinnin idean ja aineisto oli yllättävänkin tasalaatuista

Tallennustyönjakoraporttiin tutustuminen

- ▶ Raportoinnissa kerätty materiaali on koostettu excel-taulukoksi, jonka sisältämiä tietoja voi järjestellä ja niihin voi kohdistaa erilaisia hakuja. Excel-taulukon rakenne vastaa raportointilomakkeen rakennetta
- ▶ Raportoituja aineistoja on jonkin verran toimitettu, jotta ne muodostaisivat eheän kokonaisuuden. Toimitustyö oli varsin vähäistä
- ▶ Tiettyjä tallennettuihin aineistoihin liittyviä henkilöiden nimiä on anonymisoitu. Taiteilijat, urheilijat, julkisuuden henkilöt yms. ovat täydellisinä niminä mukana
- ▶ Ensimmäistä raportointiaineistoa ei olla lähdetty työstämään excel-taulukkoa pidemmälle. Aineisto on tarkoitettu tässä vaiheessa museoille tutustuttavaksi ja kommentoitavaksi. Keräämme myös ideoita aineiston jatkokehittämistä varten
- ▶ Raportti löytyy verkosta: <http://tako.nba.fi/tallennustyonjako/raportit>

Havaintoja ensimmäisestä raportointiaineistosta

- ▶ Raportin sisältö antaa varsin ytimekkään ja konkreettisen kuvan 73 museon vuotuisesta tallennuksesta työnjaon piirissä
- ▶ Museot ovat onnistuneet hyvin varsin haasteellisessa tehtävänannossa: miten tiivistää vuotuinen kartunta hyvin minimaaliseen tilaan
- ▶ Tallennettu aineisto on objektityypeiltään erittäin monimuotoista: esineitä, valokuvia, arkistoaineistoa, videotallenteita, haastatteluita yms.
- ▶ Tallennetun aineiston määrä vaihtelee merkittävästi yksittäisten tallennustehtävien ja museoiden välillä.
- ▶ Raportti avaa havainnollisesti museoiden tallennustehtävien sisältöjä. Auttaa ymmärtämään museoiden tallennustehtävien logiikkaa ja merkityksiä
- ▶ Excel-materiaalin pohjalta vaikea hahmottaa kokonaiskuvaa siitä, mitä kaikkea vuoden aikana on museoiden kokoelmiin tallentunut

Kohti tulevia raportointeja

- ▶ Seuraava raportointi tänä keväänä. Sitä ennen kehitetään raportointityökalua ja ohjeistusta
- ▶ Tällä hetkellä raportoinnin tulokset ovat raakamateriaalin muodossa Excel-
taulukoon kerättynä
- ▶ Museot voivat nyt tutustua ensimmäisen raportoinnin antiin ja tutkia, mitä
aineistoja tallennustyönjaon piirissä kokoelmiin tallentuu
- ▶ Tärkeitä kysymyksiä:
 - ▶ Miten voisimme jalostaa raakadataa?
 - ▶ Missä muodossa museot haluaisivat nähdä raportoinnin tuloksia?
- ▶ Toivomme saavamme museoilta runsaasti ideoita, jotta voimme kehittää sekä
raportointia että raportointitulosten esittämistä paremmaksi
- ▶ Ideat ja palautteet voi toimittaa osoitteeseen tako@nba.fi tai Teemu Aholalle

Kiitos!

Teemu Ahola
Puheenjohtaja
TAKO-verkosto

teemu.ahola@tyovaenmuseo.fi

050 440 1164